

The background of the cover is a photograph of a sandy beach meeting a greenish sea under a pale sky. The entire image is covered with numerous red blood splatters of varying sizes. In the lower-left foreground, a pale, severed human arm lies on the sand. In the lower-right, a red silhouette of the island of Gotland is visible, with the word 'GOTLAND' printed in small white letters on it. Below the map, the word 'FLEET' is printed in a larger, bold, black sans-serif font.

**MARI
JUNGSTEDTOVÁ**
neviditeľný

GOTLAND

FLEET

FLEET

Mari Jungstedtová

Neviditelný

MARI
JUNGSTEDTOVÁ
neviditelný

Copyright © Mari Jungstedt 2003

Published in agreement with Stilton Literary Agency

Translation © Karolína Kloučková 2012

ISBN 978-80-87497-58-6 (tištěná kniha)

ISBN 978-80-87497-76-0 (PDF)

Mojí matce Kerstin Jungstedtové, která mě naučila vidět světlo v životě i ve mně samé.

Pondělí 4. června

Večer se vydařil lépe, než očekávala. Bylo to už dávno, co se viděli, proto byla předtím trochu nervózní. Teď už se ale neklid rozplynul. Po extra silném drinku na uvítanou, bílém víně k předkrmu, několika sklenkách červeného k hlavnímu chodu a portském k dezertu vládla okolo stolu povznesená nálada. Kristian právě líčil další vtipnou historku o svém šéfovi a stěny starého kamenného domu se otřásaly salvami smíchu.

Za okny ležely rozevláté lány obilí a louky, které za několik týdnů rozkvetou vlčími máky. V dálce za obzorem polí se na mořské hladině zachvívaly odlesky posledních večerních paprsků.

Helena a Per si vzali na pár dní volno a odjeli na svato-dušní svátky do letního domu na Gotland. Měli ve zvyku strávit jeden z večerů během těchto svátků s Heleninými přáteli z dětství. Letos se všem hodil večer druhého svátečního dne, a tak bylo domluveno.

Na tuto roční dobu bylo nezvykle chladno, jenom okolo deseti stupňů nad nulou. V korunách stromů hvízdal a kvílel silný vítr.

Helena se musela hlasitě smát, když Per zanotoval gotlandskou píseň, kterou ho sama naučila, hanlivý popě-

vek o výrostcích z pevniny, kteří o letních prázdninách nahánějí gotlandské dívky.

Všichni okolo stolu se v refrénu přidávali. Helenina nejlepší přítelkyně Emma a její manžel Olle, sousedé Eva a Rikard, a Beata se svým novým manželem, Američanem Johnem, kterého dnes viděli poprvé. Jediný Kristian byl stále bez partnerky. Pohledný muž, ale zdálo se, že z něj bude věčný mládenec. A vlastně ani nikdy s nikým nežil, i když mu bylo už pětatřicet. Helena se celé ty roky podívovala, jak je to možné.

Na oknech hořely svíčky v kovových svícnech a v krbu plápolal oheň. Jejich pes ležel na kožešině na kamenné podlaze a olizoval si tlapky, hlasitě vydechl a stočil se do klubíčka v hřejivé záři ohně a svíček.

Helena odešla do kuchyně otevřít dalších pár láhví vína.

Milovala tenhle prostý dům, kde od dětství strávila každé léto. Vlastně potřebovali být s Perem sami. Mít čas si promluvit, být spolu bez mobilních telefonů, počítačů a budíků. Jeden večer se starými přáteli ale nemůže uškodit, říkala si a uvědomovala si při tom, jak moc jí chybějí.

Někdo jí přejel prstem po páteři a vytrhl ji ze zamyšlení.

– Jak se vede? Kristianův hluboký hlas za ní zněl trochu vtíravě.

– Dobře, odpověděla a obrátila se k němu s poněkud strojeným úsměvem.

– Jak vám to vlastně s Perem klapě?

Lehce ji štípnul do nosu.

– Pořád jsi s ním šťastná?

– Ale jo. Když nemůžu mít tebe, musím vzít zavděk hned tím druhým nejlepším, odpověděla a vyšla před ním z kuchyně.

– Teď se bude tančit, vykřikla Beata a zdálo se, že je opravdu v ráži. Vyskočila od stolu a začala se prohrabo-

vat cédéčky. Přehrávač byl jednou z mála moderních věcí v místnosti. Nezbytná podmínka, aby si Per vůbec dokázal představit, že v domě stráví déle než jeden den.

Z reproduktorů se brzy rozezpíval Håkan Hellström. Per se přidal k Beatě a začal se pohupovat společně s ní.

I ostatní se zvedli od stolu a tančili tak divoce, že se trámy v podlaze chvěly.

Později nedokázal nikdo říct, čím se to pokazilo.

Per zničehonic vytrhl Helenu z Kristianova objetí a zmizeli venku na verandě. Tanec v domě pokračoval.

Po chvíli se otevřely dveře. Helena vrazila dovnitř s rukama před obličejem a utekla na toaletu. Z horního rtu jí tekla krev. Veselí se v okamžiku proměnilo ve zmatenou rozladěnost.

John vypnul hudbu a v pokoji se rozhostilo ticho. Jenom pes stál a štěkal za dveřmi a vrčel na ty, kteří byli nejbližší, dokud Helena nepootevřela a nevpustila ho k sobě dovnitř.

Kristian vyšel ven, aby si s Perem promluvil, a ostatní ho následovali.

Rána přišla tak rychle, že nestačil zareagovat. Per ho zasáhl přímo do nosu.

Rikard a John se ho chopili dříve, než mohl pokračovat. Odtáhli ho pryč z verandy na vlhký noční trávník. Vítr se ztišil a obklopoval je šedý mlžný opar. Emma a Beata se postaraly o Helenu. Eva pomohla Kristianovi setřít krev a přiložila mu ledový obklad, který měl co možná nejlépe omezit otok. Olle zavolal taxíky. Bylo po večírku.

Úterý 5. června

Druhý den se Helena probudila v půl sedmé ráno se strašnou bolestí hlavy. Když měla kocovinu, byla vždycky velmi brzy vzhůru. Ležela teď v posteli natažená na zádech s rukama napjatýma podél těla. Strnule jako v pozoru. Jako by se celou noc ani nepohnula ze strachu, že se dotkne Perova těla spočívajícího v posteli pouhých deset centimetrů od ní. Podívala se na něj. Spal dokonale zachumlaný v přikrývce, dýchal hluboce a klidně. Vidět bylo jenom tmavé kudrnaté vlasy.

V domě bylo ticho, jenom Spencer s lehkým chrápáním oddychoval na podlaze. Ještě nepostřehl, že je vzhůru. Helena cítila ztuhlost celého těla a nebylo jí dobře. Upírala zrak k bílému stropu a trvalo několik vteřin, než si uvědomila, co se večer stalo.

Ne, říkala si, ne, ne, ne. Jen ne zase tohle. Perova žárlivost způsobila už spoustu nepříjemností. Poslední rok se to ale zlepšilo, to musela uznat. A teď přišel nový úder. Jako nečekaná rána do břicha. Cítila palčivou bolest, když si uvědomila dosah toho, co se stalo. Nemyslela jenom na sebe a Pera, ale taky na přátele a večírek. A přitom to tak pěkně začalo.

Po večerí se pustili do tance. Ano, Kristian sklouzl ru-

kou po jejích zádech opravdu trochu moc nízko, když spolu v objetí tančili na pomalou píseň. Myslela na to, že jeho ruku odstrčí, ale byla příliš opilá, než aby si z toho dělala hlavu.

Bez varování byla ze svého omámení vytržena. Per ji prudce uchopil za ramena a vytáhl ji na verandu. Byla tak zaskočená, že se nezmohla na odpor. Venku na ni vychrlil svá obvinění. Rozzuřilo ji to k nepřítetnosti. Křičela na něj, vztekala se a nadávala. Třásl s ní, ona ho tloukla, škrábala a kousala. Celé to skončilo tím, že jí vrazil pořádnou pleskavou facku a ona utekla na toaletu.

Naprosto šokovaná se zastavila před zrcadlem a zírala na svůj obličej, který zkameněl v němé grimase. Jednu ruku si držela před pootevřenými ústy, konečky prstů se chvěly na otékajícím horním rtu. Nikdy předtím ji neudeřil.

Slyšela ostatní mluvit za dveřmi. Tlumenými, rozrušenými hlasy. Doléhalo k ní, jak uklidnili Pera, jak uklidnili Kristiana i jak objednávali taxíky.

Nejdéle zůstali Emma a Olle. Odjeli, až když Per usnul a Heleně se udělalo lépe.

Přese všechno usnuli v jedné posteli.

Ležel teď vedle ní a ona nemohla pochopit, jak se to mohlo tak pokazit. Přemýšlela, jak asi proběhne dnešní den. Jak tohle urovnat? Hádka z žárlivosti a nefalšovaná rvačka. Chovali se jako dva nevyzrálí pitomci, kteří nezvládli trochu vína a příjemný večer s několika přáteli. Ubožáci. Hanba ji tížila k zalknutí.

Opatrnými kroky se vykradla z postele a proplížila se na záchod se strachem, že Pera probudí. Seděla na míse a pozorovala přitom v zrcadle svůj bledý obličej. Hledala viditelné důkazy včerejší potyčky, ale neobjevila nic. Otok už opadl. Nakonec to nebyla tak strašná rána, pomyslela si. Jako by jí ta myšlenka mohla být sebemenší útěchou. Šla do kuchyně a vypila půl láhve Coca-Coly. Vrátila se do koupelny a vyčistila si zuby.

Podlaha studila, jak přecházela bosá mezi místnostmi. Spencer ji následoval jako stín. Oblékla se a ke Spencerově nezměrné radosti vyšla do haly a obula si tenisky.

Když otevřela dveře, udeřil ji ranní vzduch, chladný a osvobozující.

Vydala se po cestě dolů k moři. Spencer běžel vedle ní s vysoko zdviženým ocasem, vybíhal do trávy po stranách šterkové cesty, tu a tam značkoval. V pravidelných intervalech se po ní ohlížel. Černý retrívr s lesklou srstí byl dobrý hlídač a Helenin vytrvalý společník. Zhluboka se nadechovala a oči jí v ranním chladu slzely.

Když přecházela přes písečný val na pláž, zahalila ji šedobílá mlha. Rozvinula se okolo ní jako koberec z cukrové vaty. Pes vzápětí zmizel v tichém a měkkém nedohlednu. Na obzoru nebylo vidět nic, malý kousek mořské hladiny, který dokázala rozeznat, byl ocelově šedý a téměř nehybný. Bylo nápadné ticho. Jenom osamocený ravec zakřičel v dálce nad mořem. Rozhodla se i přes špatnou viditelnost přejít přes celou pláž až na druhý konec a zase zpátky. Stačí, když půjdu podél vody, nemůže se nic stát, pomyslela si.

Bolest hlavy začala ustupovat a Helena se pokoušela urovnat nejasné myšlenky.

Měli za sebou náročné a složité jaro a ona i Per potřebovali vypnout a být chvíli sami.

Po včerejším fiasku si vůbec nevěděla rady.

Byla i přes to všechno přesvědčená, že chce s Perem zůstat. Byla si jistá, že ji miluje. Za měsíc jí bude pětatřicet. Věděla, že Per čeká na odpověď, na její rozhodnutí. Už dávno si přál, aby stanovili datum svatby, aby přestala brát antikoncepci a měli dítě. Když se spolu v poslední době milovali, často potom říkal, že by moc chtěl, aby otěhotněla. Byla z toho pokaždé celá nesvá.

Zároveň se nikdy necítila tak v bezpečí, tolik milovaná.

Asi už není možné dál vyčkávat, je čas se rozhodnout. Dřívější vztahy se jí nevydařily. Opravdu zamilovaná nebyla nikdy a ani teď si tím není jistá. Snad ani milovat neumí.

Myšlenky přerušilo psí zaštěkání. Znělo jako štěkot při lovu. Možná narazil na stopu jednoho z těch malých králíčků, kterými se to na Gotlandu jenom hemží.

– Spencere! Ke mně! zavolala.

Poslušně k ní přiběhl s čumákem při zemi. Přidřepla k němu a poplácala ho. Zkusila se zahledět přes moře, ale stále ho jen stěží rozeznala. Za jasného počasí je odtud dokonale vidět obrysy skal na protějších ostrovech Stora Karlsö a Lilla Karlsö. Teď bylo těžké si to představit.

Třásla se zimou. Jara bývají na Gotlandu chladná, ale na červen už to bylo nezvyklé. Vlhký studený vzduch pronikal vrstvami oblečení. Měla sice na sobě tričko, mikinu a navrch pletený svetr, ale nestačilo to. Vstala a důkladněji se do svetru zabalila. Otočila se a vykročila zpátky stejnou cestou. Snad bude už Per vzhůru a budou si moci promluvit.

Cítila se po procházce lépe. Začal v ní klíčit pocit, že to celé bylo snad jenom nedorozumění. Přátele může ještě dnes obvolat, brzy bude všechno zapomenuto a budou moci pokračovat stejně jako dřív. Perova žárlivost se zmírnila. A ve skutečnosti to byla ona, kdo začal škrábat a prát se.

Když došla zpátky na jejich konec pláže, mlha ještě zhoustla. Bílo, bílo, bílo, ať se otočila kamkoli. Napadlo ji, že už delší dobu neviděla Spencera. Jediné, co zřetelně rozpoznávala, byly špičky vlastních bot napůl zabořené v písku. Několikrát zavolala a čekala. Nevracel se. Divné.

Popošla několik kroků a snažila se prohlédnout mlžnou clonou.

– Spencere! Ke mně!

Nic. Zatracený pes. Tohle normálně nedělá.

Něco nebylo v pořádku. Stála a naslouchala. Slyšela

jenom šplouchání vln. Začal se jí zmocňovat podivný neklid.

Náhle ticho přerušilo krátké zaštekání a po něm zakňučení, které ihned opět zaniklo v tichu. Byl to nepochybně Spencer.

Co se stalo?

Stála naprosto tiše a snažila se potlačit paniku probouzející se v jejím nitru. Mlha ji obklopovala. Jako by se nacházela v tichém vakuu. Do husté mlhy vyjekla:

– Spencere! Tady!

Potom za sebou ucítla nějaký pohyb. Věděla, že je někdo těsně u ní. Otočila se.

– Je tam někdo? zašeptala.

V redakci Regionálních zpráv ve velké budově švédské státní televize vládla unavená nálada. Právě skončila ranní schůze.

Tu a tam posedávali reportéři s šálky kávy. Jeden s telefonem u ucha, jiný s pohledem upřeným na obrazovku počítače, další zabraní v tichém rozhovoru s hlavami těsně u sebe. Několik kameramanů netečně listovalo ve včerejších večerních novinách.

Všude hromady papírů, povalující se noviny, nedopité hrnky s kávou, telefony, počítače, pořadače plné faxů, obálek a setříděných složek.

U hlavního stolu, centra celé redakce, seděl v této časné dopolední hodině na svém místě pouze redaktor Max Grenfors.

Lidi tady vůbec nechápou, jak dobře se mají, říkal si v duchu, zatímco ťukal do počítače denní rozpis výjezdů. Po prodlouženém víkendu by člověk čekal trochu toho nadšení a elánu a místo toho tahle unavená apatie. Nejenom že reportérům v tomhle šedém úterním ránu scházely při ranní schůzi vlastní nápady, ale ještě nespokojeně vzdychali nad prací, kterou měli udělat.

Maxovi je už přes padesát, ale pořád se snaží, jak to jde. Prošedivělé vlasy si nechává pravidelně barvit u jednoho z nejšikovnějších kadeřníků ve městě, ve formě se udržuje dlouhými hodinami tréninku v podnikové posilovně a k obědu si raději dá u počítače tvaroh nebo jogurt, než aby poobědval tučné jídlo v hlučné televizní kantýně s právě tak hlučnými kolegy. Grenfors je přesvědčený, že většina reportérů zcela postrádá onu vášeň a touhu, které měl ještě jako reportér on sám před tím, než povýšil k redaktorskému stolu.

Jako redaktor teď rozhodoval o obsahu vysílání, o tom, jaké reportáže se mají natočit a jak dlouhé mají být. Rád taky ovlivňoval vlastní podobu reportáží, což často vedlo mezi reportéry k nesvárům. Proti vyslovenému nesouhlasu nic nenamítal, ale poslední slovo měl prostě vždycky on sám.

Bylo to asi tou dlouhou studenou zimou, po které přišlo deštivé větrné jaro, jehož chladné dny jako by neměly konce, že únava tížila celou kancelář jako zatuchlá vlněná deka. Vytoužené letní dny se zdály být v nedohlednu.

Grenfors vkládal tituly k reportážím, které se budou vysílat, a umísťoval je do vysílacího plánu. Hlavním tématem dne je kritická finanční situace Fakultní nemocnice v Uppsale, dále stávka ve věznici Österåker, noční přestřelka v Södertälje a na závěr kočka Elsa, kterou dva dvanáctiletí chlapci zachránili před jistou smrtí v kontejneru v Alby. Opravdový projev lidskosti, pomyslel si spokojeně redaktor a na okamžik zapomněl na svou rozladěnost. Děťští hrdinové a zvířata, to diváky vždycky přitáhne.

Koutkem oka upozoroval, že do redakce vstoupil moderátor zpráv. Byl čas projít dnešní témata a taky prodiskutovat, koho mají pozvat jako hosta do večerního vysílání. Stará dobrá diskuze, která se podle nálady mohla

zvrhnout v prudkou výměnu názorů nebo zůstat u podnětného rozhovoru.

Jako první objevil psa. Erik Andersson, třiašedesátiletý invalidní důchodce z Eksty ve vnitrozemí ostrova, nyní na návštěvě u své sestry ve Fröjelu. Chodívali společně se sestrou každý den na dlouhé procházky okolo pobřeží. Bez ohledu na počasí, tedy i dnes, v takovém zamlženém dni. Dnes s ním ale sestra nešla. Je nachlazená a kvůli silnému kašli zůstala raději doma.

Erik se rozhodl i přes to vyrazit. Po společném obědě, rybí polévce a brusinkovém koláči, který sám upekl, si nazul holiny, oblékl větrovku a šel.

Na lukách i polích po obou stranách úzké štěrkové cesty bylo docela jasno. Ranní mlhová pokrývka se rozplynula. Vzduch byl chladný a vlhký. Upravil si čepici a rozhodl se sejít dolů k vodě. Štěrk důvěrně křupal pod nohama. Od pastvy k němu vzhlédly černé ovce, když procházel kolem. Na staré zrezivělé brance dole, kde končí les, seděly vedle sebe tři vrány. Když se přiblížil, naráz s dotčeným krákáním vzletly.

Právě chtěl za sebou zavřít zrezivělou petlici, když zavadil pohledem o cosi divného na kraji příkopu. Vypadalo to jako nějaká část zvířete. Přikročil blíž a předklonil se. Byla to tlapka a byla zakrvácená. Na králíka příliš velká. Mohla patřit lišce? Ne, srst pod krví byla černá.

Pohledem sledoval krvavou stopu. O kousek dál uviděl velkého černého psa. Ležel na boku s otevřenýma očima. Hlavu měl vytočenou v divném úhlu a srst zcela zbrocenou krví. Ocas byl uprostřed toho krveprolití nápadně huňatý a lesklý. Když přistoupil blíž, viděl, že pes má useknutou hlavu. Byla téměř úplně oddělená od zbytku těla.

Udělalo se mu špatně a musel se posadit na kámen. Těžce dýchal, ruku si držel před ústy. Srdce bušilo v straš-

livém tichu jako zvon. Po chvíli se unaveně zvedl a rozhlížel se kolem. Co se tady stalo? Nestačil se ani zamyslet a jeho zrak padl na ni. Mrtvá žena tam ležela částečně zakrytá větvemi. Byla nahá. Tělo pokryté velkými krvavým ranami, jako od sekyry. Tmavé vlasy spadly do čela a rty ztratily veškerou barvu. Ústa měla napůl otevřená, a když se odvážil o něco blíž, všiml si, že mezi rty je vidět kousek nějaké látky.

Na policejní stanici ve Visby nastal ve 13.02 poplach. O třicet pět minut později dorazila za zvuků sirén na statek Svey Johanssonové ve Fröjelu dvě policejní auta. Trvalo dalších pět minut, než přijela sanitka a lékař se postaral o starého muže, který seděl na židli v kuchyni a kolébal tělem dopředu a dozadu. Jeho starší sestra ukázala policistům směrem k lesu, kde bratr našel těla.

Kriminální komisař Anders Knutas pospíchal s kolegyní, kriminální inspektorkou Karin Jacobssonovou, vyznačeným směrem. Těsně za nimi kráčel kriminální technik Erik Sohlman a další čtyři policisté se psy.

Vedle cesty těsně před začátkem pláže ležel v příkopu usmrcený pes. Měl useknutou hlavu a chyběla mu jedna tlapka. Země okolo byla pokryta krvavými skvrnami. Sohlman se sklonil nad zvířetem.

Zabitý, konstatoval. Zranění vypadají, jako by byla způsobena sečnou zbraní. Pravděpodobně sekyrou.

Jacobssonová se otřásla. Byla velkou milovnicí zvířat.

O kousek dál objevili zohavené ženské tělo. Tiše ho pozorovali. Slyšet bylo pouze šumění moře.

Ležela nahá pod stromem. Tělo bylo zkrvavené, jenom místy prosvítala lesklá bílá kůže. Hluboké záseky zbraně pokrývaly krk, hrud' i břicho, oči zůstaly vytřeštěné. Rty suché a rozpraskané, trochu jako by právě zívala. Knutas cítil přicházející nevolnost. Předklonil se, aby se podíval zblízka.

Pachatel vložil mezi rty kousek pruhované látky. Zdálo se, že jsou to spodní kalhotky.

Beze slova vytáhl mobilní telefon z vnitřní kapsy a zvolil telefonní číslo oddělení soudního lékařství v Solně. Musí na ostrov co nejrychleji dostat patologa.

První telegram z informační kanceláře dorazil v 16.07. Byl velmi stručný.

VISBY

„Na pláži na západním pobřeží Gotlandu byla nalezena mrtvá žena. Dle informací policie byla zavražděna. Jakým způsobem přišla o život, policie dosud nezveřejnila. Okolní cesty byly uzavřeny. Policie právě vyslýchá neznámého muže.“

Trvalo přesně dvě minuty, než Max Grenfors na obrazovce postřehl příchozí zprávu.

Okamžitě zvedl sluchátko a zavolal na gotlandskou policii.

O moc víc se nedozvěděl. Policie potvrdila, že byla na pláži Gustavs poblíž Fröjelu na západním pobřeží Gotlandu nalezena zavražděná žena, ročník 1966. Oběť byla identifikována, byla ze Stockholmu. Policie právě vyslýchá jejího přítele. Oblast prohledávají policisté se psy a také obcházejí sousedy v okolí a hledají možné svědky.

Ve stejnou chvíli zazvonil soukromý telefon reportéra Johana Berga. Patřil mezi ty, kteří v redakci pracovali nejdéle. Nastoupil u televize před více než deseti lety. Byla to náhoda, že se hned na začátku dostal ke kriminálnímu zpravodajství. V den, kdy nastoupil do práce, byla v Hammarbyhamnen brutálně zavražděna prostitutka. Johan byl právě jediný reportér přítomný v redakci, proto mu byl případ svěřen a jeho reportáž v ten den uváděla

hlavní zpravodajskou relaci. Tak se stalo, že potom v kriminálních reportážích pokračoval. Zároveň si byl jistý, že je to v rámci žurnalistiky ta nejnapínavější oblast.

Když zazvonil telefon, seděl právě zabraný do textů připravované reportáže o stávce ve věznici Österåker a upravoval na počítači některé formulace. Příspěvek by měl být brzy hotový a všechno musí stačit připravit dřív, než začne společně s editorem připojovat fotografie, namluvené komentáře a části natočených rozhovorů. Nesoustředěně telefon zvedl.

– Johan Berg, Regionální zprávy.

– Na Gotlandu byla objevena zavražděná žena, sděloval mu do ucha syčivý hlas. Zabitá sečnou zbraní, nejspíš sekýrou. V puse měla svoje kalhotky. Musel to udělat nějaký šílenec.

Byl to jeden z Bergových nejlepších informátorů. Policista ve výslužbě žijící na Gotlandu v Nynäshamnu. Po odoperování rakovinného nádoru v hrtanu dýchá hadičkou ústící vpředu na krku.

– Cože?

– Byla nalezena dnes na jedné pláži u Fröjelu, na západním pobřeží.

– Jak jistě to všechno víš? Johan cítil zrychlující se tep.

– Stoprocentně.

– Ještě něco?

– Byla z Gotlandu, ale před mnoha lety se odstěhovala do Stockholmu. Na ostrově byla jenom na pár dní s přítelem. Ten je právě u výslechu.

– Jak ji našli?

– Někdo šel náhodou kolem. Chudák děda, odvezli ho do nemocnice. Byl určitě v šoku. Víc nevím. Zbytek si musíš zjistit sám.

– Díky. Máš u mě pár piv. Zavěsil telefon a zvedl se od stolu.

Malátnost v redakci se ihned změnila v horečnou aktivitu. Johan sdělil redaktorovi, co ví, a ten v rychlosti rozhodl, že Berg má společně s jedním z kameramanů prvním možným letadlem odletět na Gotland. Rozdělanou reportáž musí dokončit někdo jiný. Teď je potřeba se do toho opřít a být rychlejší než ostatní.

Grenfors měl vlastně povinnost nejprve informovat hlavního redaktora, který má přehled nad všemi zpravodajskými redakcemi v celé budově. Ale to může počkat. Malý náskok nám nemůže uškodit, pomyslel si a dál uděloval instrukce. Pryč s hlavním tématem v plánu. Koho teď ještě budou zajímat finance fakultní nemocnice? Johan měl veškeré informace předat kolegyni, která v rychlosti sestaví text zprávy pro vysílání. A potom ještě připraví telefonní interview s policií ve Visby. Přínejmenším budou moci potvrdit, že byla nalezena mrtvá žena a že policie vychází z předpokladu, že byla zavražděna.

Trvalo jenom pár minut, než se všichni redaktoři největších zpravodajských programů v televizní budově shromáždili v redakci Regionálních zpráv.

– Proč posíláte reportéra na Gotland? Je ta vražda tak mimořádná? podívoval se hlavní redaktor.

Stejně jako ostatní četl pouze zprávu z informační kanceláře, ale už se k němu doneslo, že regionální program chce na Gotland vyslat svůj tým. Na Greforse teď tázavě upíraly pohled čtyři páry očí. Nezbylo mu než vyzradit informaci o brutální vraždě provedené pravděpodobně sekýrou, a také o tom, že zavražděná měla v ústech kalhotky.

Protože se právě ten den ve světě nic zásadního nedělo, byla reakce redaktorů bouřlivá. Konečně zpráva, která zachrání vysílání! Všem bylo jasné, že se nejedná o běžnou vraždu, a začali hned horečně diskutovat. Hlavní re-

daktor diskuzi po chvíli zarazil s tím, že jeden reportér na Gotlandu rozhodně stačí.

Shodli se na tom, že jejich důvěra v Johana Berga je dostatečná a že stačí, když na ostrově bude pouze on.

Johan měl mít s sebou k dispozici kameramana Petera Bylunda. Právě s ním pracoval nejčastěji. Měli stihnout letadlo do Visby ve 20.15.

V taxíku cestou domů pociťoval dobře známé rozechvění z vědomí, že se nachází v centru dění. Skutečnost, že byla brutálně zavražděna žena, a znechucení nad takovou představou dalece zastiňovala touha být součástí události a přinášet o ní zprávy. Zvláštní, jak to v člověku funguje, uvažoval, když přejížděli most Västerbron a on se zahleděl přes zátoku na radnici a Staré město. Jako by odhodil stranou veškeré obvyklé lidské pocity a přede vším dal přednost pouze svému profesionálnímu poslání.

Vybavila se mu noc, kdy došlo k potopení trajektu Estonia. Září 1994. Řadu dní po strašlivé tragédii, při které zahynulo přes pět set lidí, pendloval mezi pozůstalými v přístavu Värtan, zaměstnanci loďařské společnosti Estline, přeživšími pasažéry, politiky a krizovými intervenčními centry. Domů se jezdil jenom vyspat a ihned se zase vracel do práce. Dokud byl ve víru dění, podílel se na všech příbězích, které mu lidé vyprávěli. Ale stále si zachovával odstup a veškeré pocity odsunul stranou. Reakce se dostavila mnohem později. Poté, co první vylovená těla dorazila domů do Švédska, byla převezena z letiště Arlanda nejprve do kostela Riddarholmskyrkan na stockholmském Starém městě, kde se konala bohoslužba k uctění obětí. Až potom byla těla dopravena do svých domovských obcí. Když slyšel na Radiu Stockholm hluboký a vážný hlas reportéra, který přinášel zprávy přímo odtamtud, zhroutil se. Padl doma na podlahu a z očí se mu řinuly potoky slz. Jako by se veškeré dojmy nastřádá-

ly a naráz ho zavalily. Viděl před očima těla plující kolem na člunech, zoufalé křičící lidi i ty, kteří zůstali uvěznění v podpalubí. Cítil šířící se paniku. Měl pocit, že ho to roztrhne. Ztratil vědomí.

Když vkročil do bytu, uvědomil si, jak strašný je tam nepořádek. V poslední době neměl vůbec na nic čas. Bydlel v přízemním dvoupokojovém bytě na Helenborgsgatan ve čtvrti Södermalm.

Okna bytu vedla do dvora. Z druhé strany sahala až k samému domu voda zátoky Riddarfjärden. Nevadilo mu, že nemá výhled na vodu, i tak byl s bytem spokojený. V samém centru města, obklopený blízkými obchody a restauracemi. Dokonce i zelený ostrov Långholmen s promenádami a plážemi je nedaleko. Lépe se snad ani bydlet nedá.

Právě teď ale nebyl byt v nejlepší formě. Použité nádobí se kupilo ve dřezu, odpadkový koš přetékal a v obývacím pokoji na zemi se povalovalo několik krabic od donáškové pizzy. Takové klasické staromládenecké doupě. Dokonce to tam i zatuchle páchlo. Johan si uvědomil, že má být za půl hodiny hotov. Alespoň to nejhorší ale uklidit musí. Dvakrát nechal vyzvánět telefon, zatímco pobíhal po bytě, myl nádobí, větral, otíral stůl, vynášel odpadky, zaléval květiny a balil si věci. Na povídání teď rozhodně nemá čas.

Ze záznamníku slyšel nejdřív hlas své matky a potom Vanji. I když se rozešli už více než před měsícem, pořád to nechtěla vzdát.

Bude vlastně fajn na chvíli zmizet.

Daleko odtud běží lesem osamělý muž. Divoký pohled upírá k zemi, přes rameno přehozený pytel. Černý pytel na odpadky. Vlhké vlasy padají do čela. Teď už není cesty zpět. Je rozrušený, ale zároveň cítí, jak se mu tělem rozlévá vnitřní klid.

Spěchá na určité místo, k vytyčenému cíli. Táhle už se třpytí moře. Výborně, už je skoro tam. Stojí tam dřevěná bouda. Šedá a prohnílá, poznamenaná bouřemi a deštěm. O stěnu leží opřená prastará pramice s děravým dnem. Bude ji muset opravit, ale to až při jiné příležitosti. Nejdřív se musí zbavit svého břemene. Chvilí zápasí se rezivělým zámekem, klíč nikdo desítky let nepoužil. Nakonec se to podaří a dveře se s cvaknutím otevrou. Nejprve uvažoval, že by měl pytel s věcmi zakopat do země. Ale proč vlastně? Sem nikdy nikdo nepřijde. Navíc není vůbec schopen se s věcmi rozloučit. Chce je mít tady. Přístupné. Aby mohl přijít a prohlížet si je. Cítit jejich pach. Uvnitř boudy je stará kuchyňská vyklápěcí lavice. Odklopí sedák. Leží tam jenom nějaké staré noviny a telefonní seznam. Vysype obsah pytle do lavice a zaklapne víko. Teď je spokojen.

Policejní stanice ve Visby leží hned za hradbami. Je to neobyčejně ošklivá stavba. Hranatá krabice pokrytá světle modrými deskami. Připomíná spíš továrnu na rybí konzervy někde na Sibiři než policejní stanici v krásném středověkém městečku. Lidé budovu obvykle nazývají modrá bedna.

Uvnitř v místnosti určené pro výslechy sedí u stolu Per Bergdal. Nahrbený a s obličejem v dlaních. Neoholený, neučesaný, jeho dech ještě připomíná včerejší večírek. Nebyl nijak zvlášť překvapený, když si pro něj policie přijela. Vždyť zmizela jeho přítelkyně. Rozhodli se rovnou ho předvolat k výslechu.

Teď sedí před policisty s cigaretou mezi chvějícími se prsty. S kocovinou a zhroucený. Evidentně taky v šoku.

O tom, jak se to stalo, nevíme zatím absolutně nic, uvažoval komisař Knutas, když usedal na druhé straně stolu. Každopádně byla jeho přítelkyně nalezena zavražděná, on nemá alibi a na krku, pažích i v obličejí má zřetelné škrábance.

Popelník před Perem byl plný nedopalků, ačkoli normálně vůbec nekouří. Karin Jacobssonová se svezla na židli vedle Knutase. Byla pasivní, ale zcela v obraze.

Per zvedl hlavu a jediným oknem v místnosti se zahleděl ven. Silný déšť bubnoval na parapet, vítr zesílil. Na druhé straně ulice Norra Hansegatan bylo přes parkoviště vidět část hradeb u Východní brány. Okolo projelo červené volvo. Perovi všechno připadalo tak vzdálené, že to klidně mohlo být někde na Měsíci.

Knutas připravil na stole diktafon, odkašlal si a přístroj zapnul.

– Výslech Pera Bergdala, přítele zavražděné Heleny Hillerströmové, pronesl s úřední vážností. Je 16.10, pátého června. Výslech vede kriminální komisař Anders Knutas a svědkem výslechu je kriminální inspektorka Karin Jacobssonová.

Podíval se vážně na Pera, který teď seděl přikrčený s očima sklopenýma ke stolu.

– Kdy jste postřehl, že je Helena pryč?

– Probudil jsem se chvíli před desátou. A ona nebyla v posteli. Vstal jsem, ale nenašel jsem ji ani nikde v domě. Řekl jsem si, že šla určitě ven se psem. Je ranní ptáče a vždycky je vzhůru dřív než já. Většinou chodí hned ráno se Spencerem. Spím tvrdě, tak jsem nevěděl, že odešla.

– Co jste udělal?

– Rozdělal jsem oheň v kamnech a připravil snídani. Potom jsem si udělal kávu a četl včerejší noviny.

– Nebylo vám divné, že tak dlouho nejde?

– Když v rádiu začaly v jedenáct hodin zprávy, pomyslel jsem si, že je zvláštní, že se ještě nevrátila, a vyšel jsem na verandu. Je odtud vidět k moři. Ale dnes byla mlha tak hustá, že jsem viděl sotva na pár metrů. Tak jsem se oblékl a šel ji hledat. Došel jsem na pláž a volal. Ale nenašel jsem ani Helenu ani Spencera.

– Jak dlouho jste ji hledal?

– Byl jsem venku nejméně hodinu. Potom mě napadlo, že snad mezitím přišla domů, a tak jsem pospíchal zpátky. Dům byl ale stále prázdný, řekl a hlas se mu zlomil. Skryl obličej v dlaních.

Knutas a Jacobssonová v tichosti čekali.

– Můžeme pokračovat? zeptal se komisař.

– Jenom nemůžu pochopit, že je mrtvá, zašeptal.

– Co bylo dál, když jste se vrátil do domu?

– Když jsem našel dům prázdný, napadlo mě, že možná zašla za přáteli, kteří bydlí blízko. Zavolaal jsem jim, ale nebyla ani tam.

– Kdo to byl?

– Larssonovi. Eva a její muž Rikard. Eva je Helenina karamádka z dětství. Bydlí trvale v domě kousek od nás.

– Netušili, kam jinam by mohla jít?

– Ne.

– Kdo zvedl telefon?

– Eva.

– Manžel byl doma taky?

– Ne. Mají statek, takže asi právě pracoval venku.

Per si zapálil další cigaretu a odkašlal si.

– Co jste udělal potom?

– Lehl jsem si na postel a přemýšlel, kde by ještě mohla být. Potom mě napadlo, že třeba zakopla, uhodila se a nemůže vstát, tak jsem ji šel znovu ven hledat.

– Kam?

– Dolů na pláž. Mlha trochu stoupla. Viděl jsem v pís-ku její stopy. Hledal jsem i v lese, ale nenašel jsem ji. Tak jsem šel zase domů.

Jeho obličej se stáhl. Začal plakat tichým klidným pláčem. Nevšímal si ani slz, ani toho, že mu teče z nosu. Karin nevěděla, jak se zachovat. Rozhodla se nechat Pera na pokoji. Napila se vody a uklidnila se. Knutas pokračoval ve výslechu.